

436 Lib. V. de Martyrii instrumentis,

equuleus intelligendus est, & per diffensionem illam atque distinctionem intelligenda est extensio; nihil enim frequentius in Martyrum actis, & Patribus quam extensio in equuleo, extendeatur enim corpus ad extensionem equulei.

Hæc autem extensio dicebatur etiam *suspensiō*: Anastasius enim de Petro Aulano Martyre ita inquit; *Praes̄ jussit eum suspendi*, videlicet in equuleo: nam Notarii de S. Marcello Papa: *Tunc Carpafsius Vicarius adduxit in conspectum suum equuleum, & jussit suspendi in eo Crescentianum*. Equuleum vero fuisse cochleatum ad remissionem, & extensionem, patet ex Nonio, cum dixit.

Et ubi inslui in cochleatum equuleum, Ibi soluit torpor.

id est, spicatoribus Baroni, & Cerdæ noſter, volubiliter torqueor.

1502 Nec putandum, hominem in equuleo recta fuisse figuram extensem. Baroniſ probat curvum extendi ſolitum ex Ammiano lib. 10. *Innocentes tortoribus expoſuit multos, aut ſub equuleo caput incurvò*. Dilucidius verò lib. 18. *Quamquam incurvus ſub equuleo ſtare*. Gallonius autem cap. 3. fol. 59. reos putat quandoque in equuleo extenſos, quandoque pendentes, & curvos; & ſic equuleum non male efformat. Preparabatur in primis ſtipes rectus, in cuius extremitatibus aliquantulum excavatis duæ ſtiaſtæ rotulae, quæ per axiculos verti poſſent, indebantur: tum deinde ut ex omni parte elevatus remaneret ē terra, defumebant quatuor ligna paulo altiora, quæ deinceps clavis ferreis non longè ab ultimis ſtipiis partibus affigentes, fabri- cabant machinam quatuor veluti pedibus veri equi inſtar inſiſtentem. Quo peracto, ſi qui ibi equuleo torquendus ade- rat, in iplum, vi cruribus devaricatis, coniiebatur. Post hæc tortores funiculos fumebant, & illorum altero cruciandi pedes, altero manus post tergum rejectas, atque diſtortas vinciebant. Tunc rotulis funiculos prædictos immittebant, & ad ma- chinulam aliquam equulei pedibus affixam, ſucculæ ſimilem, eosdem referentes efficiebant, brachiorum ductu machinulam ver- fantes, ut funiculi circa eam ſe involven- tes extenderentur; & deinceps, ut illis al- ligatus, dorso ſuper equuleum, & facie ad cælum verfa, pariter extenderentur. Verum cum iterum, ac ſaepius in machinula verten- da defatigari non defiſterent, & ex hoc ſingula vinci membra, cunctis compagibus reſolutis, eſſent diſtracta, longo temporis ſpatio, vel ſic eum permanere iinebant, vel judice annuente, funiculos relaxantes, in- curvum ac pendulum ſub equuleo cadere, non sine ingenti dolore faciebant. Quamobrem arbitratus tunc Judge amplam condem- nandi, aut absolvendi eum ſe naſtam eſſe occaſionem de actis ejus, acerrimè inquirere proſequebatur. Quod ſi rei conſtantiam ſpem illius ſefellifſet, jubebat continuo igneas laminaſ, lampades aut tædas ardentes affer- ri, vel etiam ungulas, uncos, & confi- milia; & his ejus latera, cæteraque cor- poris partes aduri, atque excarnificari. Tan- tum Gallonius. Ex quibus claret etiam quod multis aliis indubitatum eſt, nempe comites equulei fuisse, & ungulam ſodientem, & flammam torrentem: & licet non ſemper

Ultrò e cataſta Judicem Compellat affatu brevi: Converte partem corporis, Satis crematus jugiter.

Et Josephus lib. de Machab. ad Polyb. Ex-Josephus bibentur lebetes, cataſta frixoria. Et paulo inferioris: *Igni in cataſta Martyr obicitur. Nonnulli cataſtam cum equuleo malè funduntur.*

Sed enim verò nobilis cataſta ſignifica- tio eſt, ut ſumatur pro instrumento tor- quendi, diverſo tamen ab equuleo, ut ex Salviano patet libr. 3. de Gubern. ubi lo- quens de iis, quæ Christiani in fidei cauſa pertulerunt, ſubdit; *Ad caelēſis Regiæ ia- nuam gradibus penerum ſuarum ascen- dentes ſcalas quodammodo de equuleis, cataſtis que fecerunt. Erat itaque cataſta (ſi pe- ritioribus credimus) machina, & pegma, ſeu ſuggeſtum lignis compactum, quam vulgo tabulatum dicemus (tablado, cada- hallo) ſuper quam elevabantur Martyres cruciandi, ut illorum tormenta poſſent ab aſtantibus conſpici. Quo ſenu in gemitis Martyrum Mariani, & Jacobi apud Surium to. 2. die 3. Aprilis hæc habentur: Ilic erat cataſta non humili pulpi, nec uno tantum aſcenſu gradu, ſed multis ordinata gradibus, & longe ſublimis aſcenſus: & admove- bantur conſefforum ſingulae clafes, quas ille ad gladium duci jubebat. Tunc exauditur mihi vox clara, & immensa dicens; Ma- rianum applica. Et aſcendebam in illam cataſtam: & ecce ex improviso mihi ſedens ad dexteram ejus judicis Cyprianus apparuit, & porrexit manum, & me levavit in altiore cataſta locum, & arridens dixit mihi, veni, ſede mecum. Unde lux affulget Prudentii ver- bis in Romano Martyre.*

Audite cuncti, clamō longe, prædico, Emittō vocem de cataſta celſior.

Atque hæc eſt mens Baroniſ in notis ad Roman.

Mar-

Et Martyr. Suppliciis. Cap. VII. 437

Martyro. die 16. Martii, & Cerdæ noſtri in advers. fac. cap. 73. n. 11. Pamelii in notis ad Epis. 33. S. Cypriani, Gallonii cap. 3. fol. 79. Et obvia ſunt exempla alia ad hæc conſirmanda.

C A P. VII.

De Compede, Nervo, Pedicis, Manicis, Bois, Catenis, & numellis, quibus Martyres torquebantur.

I. Ifido.
De compede.

1505 In primis Compedes ſic definīt S. Ifidor. lib. 5. etym. cap. 27. Compedes dicta, quia continent pedes. Communis exiftimatio eſt lignum fuisse instrumentum perforatum ad captivorum, reorūque pedes intrudendos, & conſtrigendos jam ad quartum, jam ad quintum foramen. Tormenti hujus meminere multi ex profanis Scriptoribus: & eſt ſacris non pauci, qui crudele fuisse obſervant hoc ſupplicium, & illo complures Martyres affectos. Eusebius lib. 8. Histor. Eccle. cap. 11. & 12. ubi explicat quid divaricatio crurum ſit. Post pedes dies noctesque compedibus lignis quatuor foraminum intervallo interpoſito diſtentos, diſtrictosque, ſimilia cap. 14. Conſonat Metaphraſ. in vi- ta S. Luciani Martyris, ubi hoc genus tormenti appellaſt cippum: Et nunc quidem in cippum (Eſt autem hoc tormenti genus oblongum) ambos ejus pedes immittebant, ad quatuor diſtribuentes foramina, quod quidem eſt in hoc ſupplicio graviffimum, cum utrinque cozendices violenter eſt ſus moveantur articulis. Nec ſolum ad quartum, ſed ad quintum etiam foramen intruſi, & devaricati Martyrum pedes horrendo ſpectaculo. Unde in vita S. Romani Martyris ſic habetur: In vincula conſectus, longinquus temporis ſpatio ibi affliſtatus, tandem ſolus iſte in compedibus jacens, utroque pede ad quintum foramen diſtricto, laqueo collo circumiecto ſtragulatus, martyrio decoratur. Simili tormento cruciati alii multi ex martyribus. Lege Baron. die 22. Januarii.

Baron.
Festus.
De Nervo.

1506 Secundò Nervus eſt apud Festum, Ifidorum, & alios, Vinculum ferreum, quo pedes, vel cervices impediuntur. Hispanè argolla, y cadena, o pie de amigo. De nervo in hac acceptatione Plautus ſepe, Rhodiginus lib. 10. leſtio. antiq. c. 5. Pamelius in Epis. 34. S. Cypriani, Baroniſ in notis ad Martyr. Roman. die 3. Februario, Gallonius cap. 3. Cerdæ cursim in adversa. Sacres cap. 71. n. 10. qui ex Agellio lib. 11. cap. ulti. hanc referunt ſententiam Catonis, qua ſolebat dicere: Privatorum fures in nervo, & compedibus atatam agunt; publici in auro, & purpura viſuntur. In nervum mitti, uſitatum apud Hebræos 2. Parali. 16. Job 13. 27. Je- remiae 20. 2. & cap. 29. 26. ubi noſtri conſule Caſtrum, Sanctum, & Cornelium. In nervum miflos ſepe Martyres conſtat ex illorum actis. In Martyro. Roman. die 3. Febr. In Africa natalis S. Celerini qui cuſtodia carceris ſeptus, in nervo, & ferro glo- riosus fuſit Chriſti confeſſor. De quo etiam S. Cypri. Epis. 34.

Tertiò de Pedicis Ifidorus lib. 5. cap. 27. pedice ſunt laquei, quibus pedes illaqueantur, dicta à pedibus capiendis. Græce pedi- clon eſt pedica, quod pedes impeditant. His capti, & impediti immaniflissimè ſepe Marty- rum pedes.

P. Ildeph. de Flores de Agone Martyr.

Quarto de Manicis S. Ifidorus ibidem; De Manicis, ſunt vincula, quibus manus capiuntur. Di- S. Ifidor. cuntur ferreæ Psal. 149. 8. His Martyrum manus conſtrigebantur: & hodie ab Hæ- reticis Anglicis vexantur orthodoxi cir- culo quodam ferreto dentato; in quem in- ferunt, & fortiflē conſtrigunt Martyrum manus, quos ſic ſupendunt, & torquent vehementer. Quod tormenti genus manicas, five chirotetas vocant. Lege Sanderum lib. Sander. de ſchismate Anglicano.

Quintò Boia (ut Ifidor. inquit lib. 5. cap. De Boia. 26.) eſt torques damnatorum, quaſi jugum S. Ifidor. Festus.

autem: Boia genus vinculorum tam lignæ, quam ferreæ dicuntur. Vox antiqua eſt, cuius meminit Plautus in Afri- cæ. Collare etiam ſolet appellari, quo collum conſtrigunt. Duris boiis impedita ſæpe Martyrum colla, certum eſt. Anastasius Bibliothecarius Anaſta in Theodo- ro. Quem tollentes de Eccleſia miſerunt bojam in collum ejus, ſimiſter & omnes qui in confiſio cum ipſo fuerant, imbo- jatos miſit Rabenam. Alexandri Papæ, & Martyris illa eft vox apud Surium to. 3. die Surius. 3. Maii: Adducio eam (Balbinam Virginem) ad me in carcere, & tolle boias de collo meo, & impone ei, mananteque apud illam boja, & manè ſalvam illam invenies. Cum autem Balbina ſepe obſcularetur has Alexandri bojas, quibus illa fuerat ſanata, dixit Ale- xander: Definebas oſculari boias; inquire autem Domini mei Petri Apoſtoli vincula, & ea potius oſculari.

1507 Sexto de Catenis ita Ifidorus loco De Catenis memorato; Catenæ, quod accipiendo teneant, S. Ifido. utraque vestigia, ne progrediantur. Item catenæ, quod ſe capiendo teneant plurimis nodis. Ferre vinculi genus eft obvium, & uſitatum. Crebro crebrius Sancti Martyres ferreis fuisse catenis vincitos, teſtantur eorum acta. Quid frequentius ſolemniflissimæ ſunt catenæ S. Petri Apoſtoli, quibus ipſe carcere inclusus continebatur Acto. 12. 6. De quibus videbis multa apud Card. Baronium to. 5. annalium, & to. 7. & in notis ad Martyro. die 1. Auguſti. S. Chryſol. magnificè deprædicat de D. Pauli catenis, pluribus locis. Illud tamen hic obſervo, ſepe ſimplici, ſepe dupli, ſepe triplici catena conſtrigi Martyres ſolere ex uſu re- cepto. De Paulo narratur Acto. 21. 33. Acto. 21. 33. quod à Tribuno fit jufſus alligari catenis 33. duabus, ut videlicet una pedes, altera manus ſtringeret. Suetonius in Nerone, à vin- culis triplicium catenarum dixere cauſam. Et hi catenis non modo colla, ſed manus, pe- deſque ligabantur. Ex humanioribus litteris legeſis plura de catenis apud Dempſterum in Dempſ. notis ad Rofinum lib. 10. cap. 29. ubi etiam de generibus vinculorum prædictis; & de materia eorum ferrea, aurea, & fetæ.

Denique Numellæ, Nonio obſervatore, De Nu- machinæ erant lignæ cum foraminibus, mellis. quibus noxiōrum colla, & pedes conſtrigebantur. Nonnulli arbitrantur, per numel- lam apud veteres significari plurim vincu- lorū genera, ea etiam, quæ fieri ſolent ex nervo, aut corio crudo bovis. His etiam cru- ciati ſepe Martyres.

Ecce vincula penè omnia, quæ Sancti Martyres in fidei cauſa generoſe ſubiere: imo vincula, in quibus multi obiere. Cu- jus 3. jus

438 Lib. V. de Martyrii instrumentis,

ius rei memorabile extat exemplum de S. Babyla Martyre, ex Ecclesiasticis tabulis, die 24. Januarii: *Antiochiae natalis S. Babylae Episcopi, qui in persecutione Decii posse quam frequenter passionibus suis, ac cruciatis glorificaverat Deum, gloriosa vita finem fortius est in vinculis ferreis, cum quibus, & suum corpus sepeliri mandavit.*

1508 Posunt haec tenus dicta illustrari luculent ex sacris litteris, & Patribus. Vide me lib. 7. cap. 10. ad illa Canti. verba cap. 1. 10. *Murenas aureas faciemus tibi vermiculatas argento: Hebraicè; Torques, vel catenas aureas faciemus tibi cum stigmatibus.* Et expende data Martyrum vinculis elogia à S. Cypr. Epist. 77. *Imposuerunt compedes pedibus vestris, & membra felicia, ac Dei templis infamibus vinculis ligaverunt; quasi cum corpore ligetur spiritus, aut aurum vestrum ferri contagione maculetur. Dicatis Deo hominibus, & fidem suam religiosa virtute testantibus, ornamenta sive ista, non vincula; nec Christianorum pedes ad infamiam copulant, sed clarificant ad coronam. O pedes feliciter vinclati, qui non à fabro, sed à Domino resolvuntur! O pedes feliciter vinclati, qui itinere salutari ad Paradisum! O pedes in seculo ad praesens ligati ut sint semper à Domino! O pedes compedibus, & transversariis interim cunctabundi, sed celeriter ad Christum gloriose itinere cursuri! Quantum vult hic vel invida crudelitas, vel maligna, nexibus vos suis, & vinculis teneat; tuo à terris, & pennis istis ad celorum regna venietis. Plura alia tibi, eaque præclarissima encodia pro Martyrum vinculis supeditabit S. Chrysostomus commendans D. Pauli catenas Homilia 8. & 9. in cap. 4. Epistole ad Ephesios, & to. 1. Homilia 5. de Job. Et lege, quæso, nostrum Didacum de Celada in cap. 6. Judith §. 9. ubi multa argutè (ut solet) versat pro vinculis, & catenis, quas Martyres subiere.*

C A P. VIII.

De Carceribus, ubi Martyres detrudi, atque cruciati.

1509 **D**icitus Carcer à coercendo, quod exire prohibentur, inquit Varro. lib. 4. de lingua lati. & Isidorus similiter lib. 5. etym. cap. 27. Locus esse soler profundus, teterimus, foedissimus, ac rigor plenus. Ubi statim distinguo carcerem, & liberam custodiem, seu duplē carcerem; alterum, qui aspera; alterum, qui libera custodia vocabatur. De hoc loquitur Tertulli. contra Physicos, & Sallust. in Catilinar. libera dicebatur, quia apud privatorum domus, nec plena rigor erat, neque congressus amicorum interdicebatur, nisi forsan id accidet ex crudelitate affervariorum, Centurionum videlicet, aut Tribunorum, aut militum, ut pater ex Epis. 4. S. Ignatii. In ea detinebantur rei usque ad delictorum suorum confessionem; post confessionem verrò, in carcerem, & vincula publica detrudebantur. Carcer hic dicebatur aspera custodia, quia in ea venia nulla, rigor omnia plena, & aspera omnia. Unde S. August. explicans illud de tenebris exterioribus, ait; *Mittuntur in carcerem, & in ipso carcere,*

non omnes, sed in ima carceris detrudantur. Meminit huius carceris Tictus lib. 13. ini. Tacitus. Quintilianus Declamat. 277. vocat eam Quintilio. *Custodian publicam. Et quoties catenæ, & vincula adduntur, de isto carcere intelligenda sunt.*

1510 Etenim in utramque custodiem tum liberam, tum asperam detрудi Martyres solle, claret ex illorum actis. In actis S. Alexandri Papæ habes Hermetem traditum Quirino Tribuno. S. Paulum Apostolum habes in Acti. Apost. cap. 28. 16. Romæ libero carcere detentum. Obvia sunt multa alia exempla. Sed innumerabilia pro Martyribus in carcerem, five asperam custodiem detrusi. S. Paulus, & Silas Acto. 16. Acto. 16. 23. in istum carcerem immisso sunt: *Misit eos in interiore carcerem, & pedes eorum strinxit ligno.* Ad rem Tertullianus de Re-Tertulli. surrect. carnis: *Age jam quid de carne sentis, cum in carceribus maceratur tetrico lucis exilio, penuria mundi (ali immundi) squatore, pedore, consumpta viuca. Nec somno quidem libera, quippe etiam cubilibus vinclata, ipsisque stramentis lacinata.* Carceres plenos esse sanctis Martyribus, Eusebius Euseb. scribit lib. 8. cap. 6. loquens de gravi persecutione in Melitinae, & Syriæ regionibus. Si plura exoptas scire de Martyrum custodiis, & carceribus, consule Baronium in notis ad Martyro. die 14. Martii. Legem etiam Sanderum lib. 1. de schismate Angli-Sander. cano, ubi de immanissimis carceribus Angliae, & diversis poenarum generibus, quibus catholici ibidem detenti torquentur.

1511 Multa hic possem ex litteris inspiratis, & Patribus referre pro conciliando hisce Martyrum carceribus splendore. Nonnulla attingo; illa praesertim Canticorum verba cap. 7. 1. *Junctura femorum tuorum sicut monilia, que fabricata sunt manu artificis, umbilicus tuus crater tornatilis. Venter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis.* Pro junctura est Hebraicè camuke, id est circulus, circumductions, ambitus, ambientes catena, & vincula, compedes, & similia alia pedum tormenta, & ornamenta: cur non sermo erit de Ecclesia Christiana, Sunamite seu coccinea, in suis Martyribus vincula subeunte? Vineula, quæ sponso sint pro aureis gemmæisque ornamentis: *sicut monilia;* Lxx. similes torquibus: Lxx. inter alia enim foeminarum ornamenta, monilia pedum numerantur Isaiae 3. & Clemens Alexan. lib. 2. Pædag. c. 12. talares compedes appellat. Ut verò ostendat quæ sint ei pergrata, & gloria non solù vincula, sed etiam carceres, & ergaftula, in quæ vinculi Martyres detruduntur, subtextit: *Umbilicus tuus crater tornatilis: venter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis.* Pro tornatilis est Hebreæ, & chaldaea vox Sahar, quæ (ut observat ibi Pagninus) significat lunam quatenus plena est atque rotunda, ut notat R. Abbenezra: nec non ornamenta instar retis: R. Abben. & quod singulare est, carcerem rotundum, ut patet ex Gene. 39. 20. & c. 40. 3. Unde non male verras; carcer rotundus est tibi instar umbilici seu ventris, qui sicut acervus tritici est vallatus liliis. Ubi in primis inquiri, quid commune habeat carcer cum Luna plena atque rotunda, cum ventre, & acervo tritici, quem lilia, atque alii flores vallant? Accipe ex Tertulliano ore responsum in lib.

Illustratur carceris pœna ex s. Scr. Can. 7. 1.

Pf. 67. 7.

Felix.

Campen.

Textul.

S. Cypri.

Seneca.

Carcere in-
ſtar acer-
vicio, &
ventris fa-
cundissimi.

Victor
Uti.

S. Cypri.

S. Chrysost.

tam catenam! Qualis fuit illa nocte ejus parturitio? Quales peperit filios? Fieri au- tem potest ut de illis dicat, quos genui in meis vinculis. Vides quomodo exultet, & vult filios, qui nati sunt ex hoc esse splendidiores?

Chalde.

*Vides vinculum quanta sit gloria abundan-
tia, cum non solum eum, qui est illis circum-
datus, sed etiam eos, quos ille eo tempore per-
petrat, reddat splendidiores? Legefis ibi alia
ad rem. Hæc satis, ut appareat quæ nobilis
atque copiosus partus carceribus, & vinculis
Martyrum debeatur; & quæ bellè fibi
conveniant venter instar acervi tritici, &
carcer, in quo Martyres vindici.*

S. Nylle.

Denique ad Martyres in carcerem propter Christum detrusos, & vinculis constrictos, sed inde magna cum ipsius Dei, & eorum gloria deductos, illa refero purpurei Vatis verba Ps. 67. 7. Qui educit vinculos in fortitudine. Felix, & nonnulli alii vertunt ex Hebreo; qui educit vinculos in compedibus. Campensis, in libertatem afferit, qui vinci-

Et Martyr. Suppliciis. Cap. VIII. 439

lib. ad Martyres tetro carcere obrutos, & vinculorum acerbitate oppresos: *Habet te- nebras, sed lumen estis ipsi: habet vincula, sed vos soluti Deo estis: triste illuc spirat, sed vos odor estis suavitatis.* Suffragatur S. Cypri. Epis. 81. ad Martyres in carcere confititos: *O beatum carcerem, quem illustravit ve-stra præsentia! O tenebras lucidiores sole ipso, & luce bac mundi clariores!* Sed luctentius Epis. 16. Illuminat mundum sol orien- & Luna decurrens, sed vobis idem qui sole fecit, & Lunam, majus in carcere lu-men fuit, & in corde ac mentibus vestris Christi claritudo respandens horribiles cæteris, atque funestas pœnalis loci tenebras eterna illa, & candida luce radiavit. Ecce tibi unde carcer, in quem detrusi Martyres, fit ad inflar plenæ lunæ, videlicet non solum quia Martyrum præsentia illustratur, & gratos spirat odores; sed quia præstò ibi adest summus Martyr Christus, qui unà cum suis pugnibus tenetur inclusus. De Socrate in Carcerem inclusu bellè aliquando Seneca ad Helulam: *Carcere inuavit Socrates; igno- miniam ipsi loco detractus: neque enim poterat carcer videri, in quo Socrates erat.* Quid igitur mirum, si carcer, in quo Martyres erant, & comes ipsorum Christus, cælum lunæ plenè videretur, & delitiarum para-disi.

Gen. 49. 24.

Chalde.

*Rursus verè carcer, in quo Martyres, sicut acervus tritici. Tum quia numero-sa fidelium multitudo, tanquam triticea gra-na purissima. Ut enim rectissime Victor Uticensis lib. 24. de persecutio. Uvandalica lo-quens de Martyribus in arctam custodiem detrusi: *Jactantur confessores Christi super invicem angustia coarctante, unus super alium, ut grana pretiosissima frumentorum.* Tum etiam, quia carceres caelo pepererunt examina filiorum Martyrum, unde S. Cypri. Epis. 81. *O beatum carcerem, qui homines Dei mittit ad cælum.* Imo carceres, & catenæ, quas Martyres subiere, ea erant vir-tute prædicta, ut numerosam ediderint Ecclesie sobolem. Audi S. Chrysostomum, qui Paulum carcere detentum, & catenæ vinculum magnifice commendans, expendensque quomodo Apostolus eo tempore ad Christi fidem converterit carceris custodem, ac domum ejus totam, sic argutè fatur. *O bea-tam catenam!* Qualis fuit illa nocte ejus parturitio? Quales peperit filios? Fieri au-tem potest ut de illis dicat, quos genui in meis vinculis. Vides quomodo exultet, & vult filios, qui nati sunt ex hoc esse splendidiores?*

Acto. 12. 6.

*Vides vinculum quanta sit gloria abundan-
tia, cum non solum eum, qui est illis circum-
datus, sed etiam eos, quos ille eo tempore per-
petrat, reddat splendidiores? Legefis ibi alia
ad rem. Hæc satis, ut appareat quæ nobilis
atque copiosus partus carceribus, & vinculis
Martyrum debeatur; & quæ bellè fibi
conveniant venter instar acervi tritici, &
carcer, in quo Martyres vindici.*

Denique ad Martyres in carcerem propter Christum detrusos, & vinculis constrictos, sed inde magna cum ipsius Dei, & eorum gloria deductos, illa refero purpurei Vatis verba Ps. 67. 7. Qui educit vinculos in fortitudine. Felix, & nonnulli alii vertunt ex Hebreo; qui educit vinculos in compedibus. Campensis, in libertatem afferit, qui vinci-